

glas

slovenske kulturne akcije

Leto VI. - 24 VOCERO DE LA CULTURA ESLOVENA 31.12.1959

REVŠČINA IZOBILJA

Nikdar ni izhajalo toliko knjig, nikdar se ni šolalo toliko mladine, nikdar niso bili pogoji za napredek tolikeri, kakor ravno v naših časih. Domovi so polni naprav in aparatov, med njimi mnogi, namenjeni za kulturni in duhovni užitek. Nikdar ni bilo na razpolago toliko sredstev za "osrečevanje" dnevnega življenja, da, celo duhovnemu življenju se ponuja neverjeten razmah.

Le človek ostaja ubog, kakor je bil od začetka in mu bo ostalo prisrčno do konca dni.

V prvi polovici našega stoletja je bilo geslo: zlo razjeda tiste, ki so na dnu, beda je vir vsega trpljenja. Danes je obratno. Geslo postaja: zajeli smo človeka na poti v blagostanje in kaj še bo, ko nam bodo služili ne samo zemlja, ampak ostali planeti, zvezde — vse vesolje.

Le človek ostaja v svojem oklepu in ne more iz njega. Miljo nar je danes bolj nemiren kot pa je bil proletarski berač pred njim pred pol stoletja. In ljudje, ki živijo v plašču blagostanja sodobne civilizacije, kažejo bolj zaskrbljene in žalostne obraze kot pa generacije pred nami.

Proletarizacija bede se prestavlja na višjo raven: proletarizacija izobilja ustvarja bedneže, ki se duše v brezimnosti lastne neizvestnosti. Oh, ko bi mogel kdo iznajti eliksir, ki bi brezbriznost obogatil z mirom in zadovoljstvom.

Zlo se prestavlja na novo raven in postaja bolj nevarno kot je bilo ono, ki je vladalo v prvi polovici stoletja. Nova proletarizacija še nima imena, išče abscesov, izbruhov; bolezen je šele v nastajanju. Za enkrat ji je ime:

Revščina v izobilju. Človek je v njej podoben plavalcu, ki je sredi oceana in mora plavati proti bregu, pa ga nikjer ne vidi. Plavati pa mora.

Rešitev: oceani zunanosti niso nič v primeri s tem, kar nosi človek v sebi. Zato verujmo vkljub vsemu v njegovo rešitev.

Srečni ugotavljamo, da se na našo prošnjo odziva vedno več prijateljev in naročnikov, ki plačujejo JUBILEJNO NAROČNINO. V prihodnji številki bomo objavili nova imena plačnikov.

Pridružite se jim še Vi in podprite ustanovo, ki je po soglasni sodbi opravila veliko delo.

GLAS zaključuje šesto leto izhajanja. Začel je v marcu 1954 in je bil najprej mesečnik, kmalu se je spremenil v štirinajstdnevnik. Počasi se je razvijal v list posebne vrste: biti hoče informativni list o kulturnih dogodkih med nami, v domovini in po svetu.

Oblika takih listov je nova. Pred nekaj desetletji ni mogel nikdo pomisliti na to, da bi o literarnih, umetnostnih, znanstvenih in kulturnih dogodkih poročal v časnikarski obliki. Toda kultura je morala med množice in množica sama se je dvignila na raven, ki je terjala času primerno obliko obveščanja in spremljanja dogodkov kulturne narave. V Evropi je bila Francija, ki je najprej imela samo en kulturni tednik, danes jih izhaja več. Anglija ima drugačen način tednikov, Italija ga je dobila šele po tej vojni, v Nemčiji izhajajo še vedno priloge literarne in kulturne vsebine kot dodatke k velikim dnevnikom.

Ljubljana ima Naše razglede, ki so nekoliko širše zasnovani in so že skoraj na meji družinskega tednika. Beograd in Zagreb imata velike literarne in kulturne tednike.

GLAS opravlja to nalogo v mnogo manjši obliki, trudi se pa biti kot novim nam logam. Po odmevih sodeč je list bil na pravi poti.

Njegov obstoj in razvoj v sedmem letniku je odvisen od pomoči; naročnina in darovi v tiskovni sklad ga bodo ohranili in rešili. Sodelavci lista so se trudili, da bi bil list koristen in prijeten; storite še Vi svoje, podprite ga, da bo krenil še prožneje v sedmo leto izhajanja.

*Tiskajo se publikacije
petega letnika:*

MEDDOBJE V - 1/2

IZBOR
EMIGRANTSKEGA SLOVSTVA

TARIFA REDUCIDA
Concesión 6228

Registro Nacional
de la Propiedad Intelectual
Nº 624770

MIRKO KUNČIČ — ŠESTDESETLETNIK

12 decembra je praznoval šestdesetletnico življenja mladinski pisatelj *Mirko Kunčič*, znan predvsem kot Slovencev "Kotičkov striček". Imel je namreč svoj redni tedenski "kotiček" za otroke v dnevniku Slovenec. Toda bistveno ni Kunčičevo časnikarsko in prigodniško delo. Iz tega že nekako "poklicnega" opravila ga je umetniška sila v njem gnala v pravo ustvarjanje mladinskega slovstva ter je med njegovimi mnogimi pesniškimi zbirkami prav lepo število mladinskih pesmi. Njegova proza, ki je nastajala iz gorenjske podtriglavske folklorne in otroškega miljeja (Triglavske pravljice) je svojevrstna stvaritev in bo imela mesto v naši literarni zgodovini. Njegova drama iz tega okolja "Triglavska roža" je bila vpriporjena celo v Narodnem gledališču. Kunčiča kot pisatelja odlikuje plastično jezikovno izražanje, ki je v tradiciji gorenjskih pisateljev (Finžgar, Jalen, Mauser), pa karikatura in groteska, ki sta ljubki otrokom, domišljija, ter velika navezanost na folkloro in slovenstvo. Slabši je, kjer zaide v sentiment, zlasti socialen, ki ga zasti v prejšnjih letih ni bil vedno prost.

Ko je prišel Kunčič v Argentino, se je izgubil v argentinski pampi, kamor ga je zanesla kruta usoda izgnanca s številno družino. Razumljivo, da se je zaprl in "goltal molk". Šele v zadnjih letih se je oglašil v Koledarjih Svobodne Slovenije in na naših mladinskih prireditvah z nadaljevanjem svojega prigodniškega odrskega pisanja. Uveljavil pa je svoj pripovedni nagon in oblikovanje mladinskega sveta spet v mladinski knjigi "Gorjančev Pavlek", ki jo je pisal prav za našo Slovensko kulturno akcijo. Z njo je na svojski način povezal emigracijo s svojim podtriglavskim svetom.

Prav za svojo šestdesetletnico pa je napisal novo otroško pripovedno delo "25 pajacev", kar pomeni 25 črk ter naj bi bil nekakšen pripovedni abecednik v obliki zgodb, namenjen začetni šolski mladini.

Slovenska kulturna akcija se spominja življenjskega jubileja svojega sotrudnika, ki se v starejših letih s še večjim uspehom povrača v svet mladine, in mu želi predvsem še mnogo umetnostnih uspehov!

BULLETIN Mednarodne svobodne akademije znanosti in umetnosti v Parizu (Academie Internationale libre des sciences et des lettres), ki je s precejšnjo zamudo izšel za več let skupaj (1955-1958, Paris 1958), poroča na str. 61 o nastopnem predavanju člana dr. Tineta Debeljaka, ki je bilo prebrano na seji akademije dne 15. junija 1957 pod naslovom Slovenska literatura v slovanskih prevodih, ter na str. 68 o nastopnem predavanju člana Marijana Marolta, dne 8. junija 1958, pod naslovom Slovenski arhitekt Jožef Plečnik. O obeh podaja kratek francoski resumé.

GLEDALIŠKI ODSEK Slovenske kulturne akcije je pri založbi "Jadran S.R.L." posnel prvo slovensko govorno ploščo v zamejstvu. Člani odseka Maks Nose, Jože Rus in France Hribovšek so v režiji in priredbi Nikolaja Jeločnika odigrali prizor iz Jurčičevega romana "Deseti brat", z naslovom "Krnjavelj pri Obrščaku". Ploščo, ki je posneta na brzino 45 obratov, je možno kupiti pri vseh prodajalcih slovenskih plošč v tujini. Stane \$ 120.—.

IMELA JE MOJ OBRAZ

Začelo se je pri lišajih na črni strehi.

Stara gospa na kliniki je počasi pojemala.

"Nikoli več ne bom videla rož," je rekla in je mislila na svojo lepo veliko hišo.

"Samo trenutek, gospod," se je nasmehnil glavni kancerolog med dvema suhima asistentoma, "takoj bomo opravili".

Stopil sem na križni hodnik, kjer so se nekoč molče sprhajali menihi; rdeča, od vetra, od dežja razjedena opeka, podboji iz belega kamna in sive, abstraktne lise lišajev na šahovnici skoraj črne strehe:

"čez ko'obarje sivih lišajev

na črni cementni strehi"

sem ponovil na glas in sem bil vesel, da sta se dva nova verza rodila na svet.

"Kaj hočte," je profesor razklenil roke, "ko pride ura, vsa naša znanost nič ne pomaga. Zanimiv primer, izreden primer. Za nas je konec, zdaj se pričinja vaše opravilo."

Petkovo jatro je bilo praznično ko Vstajenje: klicj otrok in ptičev v zraku, migotanje žarkov nad umitimi strehami, debele dežne kaplje na rumenem brstju; na obzorju modri hribi in nad njimi zadnji ostanki nočne nevihte.

"Umira!" me je zgrabil iz roke gospejin brat, visok državni uradnik. Bila sta najmlajša v družini, tovariša pri igri, prijatelja do konca; vsi drugi so že pomrli, ostal bo sam. V njegovih očeh je bil prepah in upor.

Bolnica je dihala sankoma: imela je široko razprte oči, a se stra prednica, ki je z vajenim glasom odgovarjala na moje obredne molitve, mi je s pogledom povedala, da ne vidi ničesar več; nič več

nevihte nad modrim nebom,

ne strahu, ne upora v očeh;

edina hči je tiščala obraz v rjuho ob materini roki.

Tedaj se je umirajoča nenadoma vzpela, njen odsotni pogled je zdrsel preko stropa čez okno, preko nas v sobi, ko zadnji žarek čudne svetlobe: mirno valovanje jutranje vedrine je presekala krik, poseben krik, ne klic na pomoč, ne krik strahu in bolečine, ne vzklík veselja in sreče, neznan krik, ki ni izražal nobenega občutnega človeškega čustva, za nas nerazumljivi krik na meji med časom in večnostjo; potem je omahnila in obležala: njen obraz je bil v velikem molku miren in lep:

— "Misli" (št. 9-VIII) objavlja kritiko Mirka Kunčiča knjige "Gorjančev Pavlek", ki jo je napisala Pavla Miladinović. Iz poročila pesnemamo:

"...S to knjigo nam je SKA dala listo, kar je v naši književnosti v zamejstvu manjkalo: knjigo za doraščajoče otroke... Sedaj imamo priliko, da kupimo naši doci lepo ilustrirano, vsebinsko bogato in poučno povest o Gorjančevem Pavleku. V njej nam je pisatelj podal vso slikovitost naše zemlje. Prav gotovo je večini bralcev pisatelj Kunčič poznan še iz domovine, saj že nekaj desetletij piše izrecno za mladino... Prav ta knjiga bi morala biti na knjižni polici vseh tistih družin, ki žele, še bolj pa tisti, ki si resno prizadevajo, da bi jim otroci doraščali v ponosu na dejstvo, da so Slovenci... Otroci, ki še ne znajo čitati, bodo komaj čakali, da pride tista ura, ko jim bosta očka ali mamica prečitala ali povedala nadaljnje poglavje te povesti. Kako

krik, ki nikogar ne kliče,
trak zelene svetlobe,
molk, ki pretrga zaveso...

Hčerka je zdaj glasno jokala, brat je klečal v dve gubí, prednica je zatisnila oči, sklenila roke na prsih, prižgala sveče, razpostavila šopke. Jaz sem gledal tisti beli obraz, ki je zaklepal zadnjo človeško skrivnost. Gledal sem ga in začel se je zdvajati, za njim se je kot v prozornini prikazalo drugo obličje, svečano obličje z mojimi potezami, in lepe mirne roke, ki so zbujele vdanost in zaupanje:

Videl sem jo,
imela je moj obraz
in lahko roko.

"Tako bo," sem si rekel in nič me ni bilo strah. "Taka je: bridka že, a ne strašna, ne brezupna; boleča, ker me bo stala vsa kri, a pojoča ko prvi mak, ki oznani poletje."

Štirinajst dni sta se v trenutkih miru in zbranosti oglašala verza o lišajih na črni strehi, gledal sem igro jutranjih žarjov v debelih kapljah na mladi vrbi, poslušal sem krik in nenadni molk, spet se mi je prikazoval obraz z mojimi potezami in v spomin mi je prišel mak, en sam makov cvet, ki sem ga tri leta prej videl sredi velike pšenične njive na čisto drugem koncu Evrope. Podobe so se počasi jasnile in se vezale med seboj, besede so se urejale v ritem ko plesalci na odru. Potem sem neko jutro na poti od maše videl črno nebo nad modrimi hribi in sonce čudno daleč na dnu neba, kakor tisto jutro. Doma sem sédel in čez pol ure je bila pesem na papirju.

Vem, marsikdo mi bo zameril, da sem napisal to ozadje in razlago: bral je pesem, jo doživel in razumel po svoje in zdaj bo razočaran, kakor smo razočarani vselej, ko moramo priznati, da smo se motili v lepem doživetju.

In vendar ni tako: vse razlage so pravilne in resnične. Zunanji okvir, v katerem je pesem nastala, ni bistven; bistveno je občutje, ki ga pesem izraža in ki ga spet vsakdo doživlja na svoj način, po svojem značaju, izobrazbi, razpoloženju. Ko je pesem napisana, začne svoje lastno življenje, ki more imeti tisoč obrazov in tisoč pomenov; za vsakega, ki jo bere ali posluša, ima — če je res pesem — svojo posebno besedo. Prav v tem je skrivnost in živa lepota umetnosti.

Rafko Vodéb, Louvain

bi ne vedela, saj sem mati sedem-letnega sinčka. Delo je toplo in prav po domače pisano, kot da pripoveduje babica pri peči, obenem pa je eno najlepših, najkristnejših beril, s katerimi morete ob vsaki priložnosti razveseliti vsakogar. Pa tudi našim slabim lastnostim pisatelj ne prizanesa; na duhovit in zabaven način jih je posebej v škratih in vilah..."

MLADIKA (Trst, november 1959) objavlja poročilo o Med-

dobju, IV, štev. 1/2 in zaključuje z besedami:

"Ko listam po podobnih tujih revijah, me vedno bolj prevzame ponos, da živi slovenska ustvarjalna skupnost tam daleč nekje pod Južnim križem, ki druží raztresene ude po vseh celinah v tako odlični kulturni reviji, obenem pa mi je hudo, ko v tem mestu nadpovprečnega blagostanja, ki ga uživa tudi marsikak slovenski izobraženec, najdemo tako pičlo številno odjemajcev te revije." (Podpisal je poročilo Maks Šah.)

odmevi

— "Mladika", (okt. 1959, Trst) objavlja poročilo o Avguštinu Knjigi o veri, upanju in ljubezni in o Zgodovinskem zborniku. Obe poročili je napisal M. Š. Med drugim pravi:

"Pokojni prelat Lukman, znani prevajalec cerkvenih očetov, pa nam je pripravil drobno in lično knjižico, kako sveti Avguštin misli o veri upanju in ljubezni. Lep in sočen prevod nam približuje težkega Avguština, da ga lahko ume tudi laik in predstavlja dragoceno vsakdanje duhovno branje od poglavja do poglavja." O Zgodovinskem zborniku pravi: "Za našo narodno zgodovino imata pomen predvsem razpravi Bogumla Vošnjaka, ki iz svojih spominov razlaga pota, ki so dovedla do podpisa Krfke deklaracije med prvo svetovno vojno in zbirka spominov Frana Erjavca, ki govori o znani avtonomistični izjavi slovenskih intelektualcev v času razprav v prvi jugoslovanski ustavodajni skupščini..."

— "Katoliški glas" objavlja v svoji številki z dne 5. nov. 1959 kritično poročilo o Meddobju IV - 4 in iz njega posnemamo:

"Slovenska kulturna akcija v Buenos Airesu je pred nedavnim razposlala v širni svet 4. številko IV. letnika Meddobja. Revija je predvsem namenjena izobraženstvu. Pomen revije je zlasti v tem, da v njej sodelujejo slovenski kulturni ustvarjalci, ki so raztreseni širom sveta, žive na različnih celinah, v različnih kulturnih okoljih in mnogi celo v težkih vsakdanjih prilikah v skrbj za vsakdanji kruh zase in za svojo družino, pa vendar najdejo toliko časa, da vrše svoje kulturno poslanstvo. Kar prinaša Meddobje, je najboljšje, kar se danes slovenskega objavlja, pa naj bodo razprave, eseji, proza, poezija in ocene. ... Ob Dolinarjevi kritiki dveh knjig o Sloveniji v angleščini, navaja: France Dolinar dokazuje s svojo mojstrsko oceno, da pozna slovenske probleme v vsej njihovi širini in njegova ocena je odlično dopolnilo obema knjigama, a obenem nasvet pri morebitnem ponatisu ali nadaljevanju sličnih publikacij... Nad vse tehtno pa je pisano pismo B. T. iz Celovca, ki razpravlja in dokazuje, kaj grozi slovenskemu jeziku doma in v ožji domovini. Boli nas vsak kulturni genocid v zamejstvu in se mu stavimo v bran z vsemi moralnimi in materialnimi silami. Da pa grozi nevarnost slovenskemu jeziku in slovenski kulturni samobitnosti v ožji domovini, nas pa naravnost zgrozi. Ubijati slovenskemu narodu njegov jezik in obenem podpirati in zahtevati popolno kulturno svobodo črnem v Afriki, je naravnost paradoks, kateremu niso kos niti jugoslovanski partiji... Ko revijo odložiš, moraš priznati, da je v naših kulturnih delavcih v zamejstvu in v svetu veliko energije in ustvarjalne moči, na katero bo ožja domovina morala biti naravnost ponosna. Zamejski slovenski izobraženci bi pa morali po tej reviji seči z obema rokama."

"Demokracija" iz Trsta objavlja dne 1. nov. 1959 poročilo o Zgodovinskem zborniku in pravi med drugim:

"...zbornik je zlasti zanimiv s prispevki Rajka Ložarja, pokojni dr. B. Vošnjak pa je obdelal podrobno in argumentarno delovanje Jugoslovanskega odbora med prvo svetovno vojno. Izvleček tega odlomka je pred časom priobčila "Demokracija."

doma in po svetu

— Dela za film "Jovanka in druge" se bližajo koncu in poročajo, da bo premiera filma še pred koncem leta in sicer v Celovcu, ker so film sneman na Koroskem. Največ prizorov so posneli tik pod Ljubeljem in na pobočajih Grossglocknerja, ker jugoslovanska vlada ni dovolila snemati glavne prizore v Sloveniji, kjer se zgodba filma razvija. Scenarij je napisal italijanski pisatelj Ugo Pirra, ki je postavil dejanje svojega romana (po njem je film delan) v neko manjše mesto v Sloveniji, najbrž Kranj ali št. Vid nad Ljubljano, kajti tam so Nemci na glavnem trgu nekega dne ustrelili devet talcev in ta dogodek jemlje pisatelj za izhodišče vsebine. Še isto noč ujameta dva partizana nemškega podčastnika, ki je vodil streljanje talcev in s tem v zvezi odkrijejo skupino deklet, ki so bile v zvezi s tem Nemcem. Vsebina po se razvija tako, da se vidi, da je avtor dodal dogodke, ki so se dogajali tudi drugod po Jugoslaviji in glavnima junakoma daje imeni, ki v Sloveniji nista v navadi: Jovanka in Veljko. Jugoslovanske oblasti niso dovolile snemanja v Sloveniji, ker kratost partizanov baje ni bila tolikšna, kakor to kaže avtor. Verjetno bo to, da se hočejo jugoslovanske oblasti otresti očitka Nemcev, češ da so odobrile tako prikazovanje razpoloženja do Nemcev. Glavni dotok turistov v Jugoslaviji je namreč iz Nemčije in Avstrije in jugoslovanske oblasti so tako ponižne do mogočnih Nemcev, da ne preprečujejo celo takih dogodkov, kakor se dogajajo v Begunjah na Gorenjskem, kjer lastni turisti mečejo cigaretno odpadke in celo pljuvajo na spomenike padlim talcem in tega blizu stoječih pazniki nočejo videti... Jovanko igra Silvana Mangano (Gina Lollobrigida je vlogo odklonila, ker se ni dala ostriči "na balin", kakor je to vloga zahtevala...) Film je režiral Martin Ritt, ki ima v filmskem svetu velik sloves.

— Slikar Pablo Picasso je postal pisatelj. V kratkem bo izšla njegova prva knjiga. Njen naslov: *Corrida de luto*. Sam pravi, da bo drobna po obsegu, ilustriral pa jo bo njegov nečak, ki je že priznan slikar. Malo manj znano je bilo, da je Picasso napisal tudi dramsko delo, ki je že bilo uprizorjeno v Londonu in v Montevideu. Časnikarjem je Picasso izjavil, da mu njegovi najboljši prijatelji (in ti so: Camus, Sartre in Montherlant) prigovarjajo, da naj dovoli uprizoritev drame tudi v Parizu. Picasso je dodal, da je

že dal dovoljenje in da bo šel ves dohodek predstav za revne španske intelektualce, ki živijo v tujini.

— Islandija je med najmanjšimi državami na svetu in šteje samo 160.000 prebivalcev. Vendar je ljudstvo med najbolj naprednimi na svetu. Lansko leto je izšlo v Reykjaviku, glavnem mestu otoka, 330 knjig, kar pomeni 350 krat več kot pa v ZDA. Povprečno izide vsaj ena knjiga na dan. Najmanjša naklada je 1500 izvodov; povprečno pa doseže vsaka okoli 3000 izvodov. Pomembnejši pisatelji dosežejo tudi naklado 17.000, najpopularnejši islandski lirski pa je lansko leto izdal delo, ki je doseglo naklado 80.000 izvodov in bilo v nekaj tednih prodano. Zele so razširjeni knjižni klubi, ki izdajajo knjige za svoje člane; dežela stoji celo vrsto takih klubov in število članov kluba se suka okrog 6000. Prvi tak klub so ustanovili v letu 1815. Kritiki pa ljudje ne ljubijo: pehvalna kritika pisatelju ali pesniku bolj škoduje kot koristi in za slabo ocenjeno ali "obsojeno" knjigo je zanimanje največje.

— Založba Kmečka knjiga v Ljubljani je prenehala in je njeno nalogo prevzel oddelek za tisk in propagando pri Glavni zadrugi zvezi. Za leto 1960 je knjižni dar obsegal Kmečki koledar za leto 1960, roman Dobrice Čošića Dalec je sonce, referat Edvarda Kardašja Problemi socialistične politike v vasi ter kmetijski strokovni knjigi Reja krav molznic in Pridelovanje krme na njivah. Vseh pet knjig ima nad 850 strani in jih bodo prejeli naročniki za 450 din.

— Slovenska izseljenska matica v Ljubljani je izdala album slik *Pozdrav iz Slovenije*, ki obsega 40 slik v bakrotisku iz vse Slovenije.

— Državna založba Slovenije je izdala dve izvorni knjigi in sicer dveh mladih pisateljev. Smiljan Rozman je izdal v knjižni obliki svoj drugi roman "Obala". Pisatelj je po poklicu učitelj in popisuje življenje med počitnicami na nekem otoku Jadrana. Delo je pisano v moderni tehniki. Tudi delo Vladimira Kavčiča "Ne vračaj se sam" je pisano moderno in je tudi drugo delo, ki ga je pisatelj izdal (prva knjiga je bila zbirka novel "Čez sotesko" v letu 1954).

— Cankarjeva založba je proslavila 150. obletnico rojstva Darwina in sicer s knjigo "Knjiga o Darwinu". Glavni del knjige zajema biografija, ki jo je o Darwinu napisal Marcel Prenant, profesor

pariške Sorbone. Izdajatelji dela navajajo, da je Prenant obdelal Darwinova z "marksistično idejnostjo".

— Mariborska založba Obzorja je izdala knjigo "Vsebine slovenskih literarnih del", ki jo je sestavil literarni zgodovinar prof. St. Janež. (Enako delo je v več zvezkih izdal prof. Martin Jevnikar v Trstu.) Založba pravi, da so v knjigi posnetki najpomembnejših slovenskih literarnih del kronološko po dobah: od Linhartarja do Potrča, to je nekako do leta 1941 in so "upoštevana le taka dela, ki imajo umetniško vrednost, ali pa so literarno zgodovinsko zanimiva in tehtna v rasti slovenskega slovtva".

— Cankarjeva založba je sklenila v zbirki "Naše brazde" izdati ponatis prvega romana Bratka Krefta "Človek mrtvaških lobanj". Delo je prvič izšlo v letu 1929 in ga sedaj avtor ponatiskuje kot "generacijski roman ali Kronika raztrganih duš". Uvod je navi izdaji napisal Božidar Borko, z ilustracijami pa opremil France Slana.

— Prosvetni servis v Ljubljani je ustanova prosvetne organizacije Svoboda in je njegova naloga oskrbovati prosvetna društva zlasti s teksti za oderske predstave. Med drugim je izdal tudi prevod dela španskega pesnika in dramatika F. Garcia Lorca: "Maria Pineda". Delo je prevedel Janko Moder, ki je tudi dodal navodila za režijo in inscenacijo. Pri isti založbi je tudi izšel Dnevnik Ane Frank, ki ga je prevedel Jaro Dolar; Janko Moder je prevedel dramtizacijo romana Charlesa Dickensa Oliver Twist, kakor ga je napisal Muriel Browne. Miloš Mikelc je dramtiziral Prežihovega Voranca Samorastnike in izdal bodo tudi Bertholda Brechta Dobri človek iz Sečuanu (gradivo za branje) in A. Millerja dramo Smrt trgovskega potnika.

— Pri državni založbi v Ljubljani je izšel v okviru Izbranih del F. M. Dostojevskega roman Idiot.

— Tržaški pisatelj dr. Tavčar je napisal novo dramsko delo "Nicky — zlati deček". Tržaško poklicno slovensko gledališče je delo že uprizorilo, vendar kritika navaja, da je v delu premalo sestavin, ki bi bile res samo slovenske.

— Ksaver Meško je pred kratkim slavil petinosemdeseti rojstni dan. Še vedno je delaven kot pisatelj in kot dušni pastir v gorski fari Sele pri Slovenjgradcu. Mohorjeva v Celju je izdala četrti zvezek njegovih Zbranih spisov, ki zajemajo avtorjeve spomine in razne spominske spise.